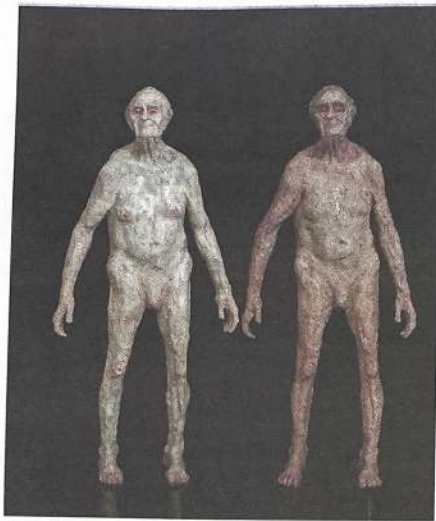

מותו של סנקה, 2020, ציורים: אבי אמחל

על החיים ועל המתים, 2024

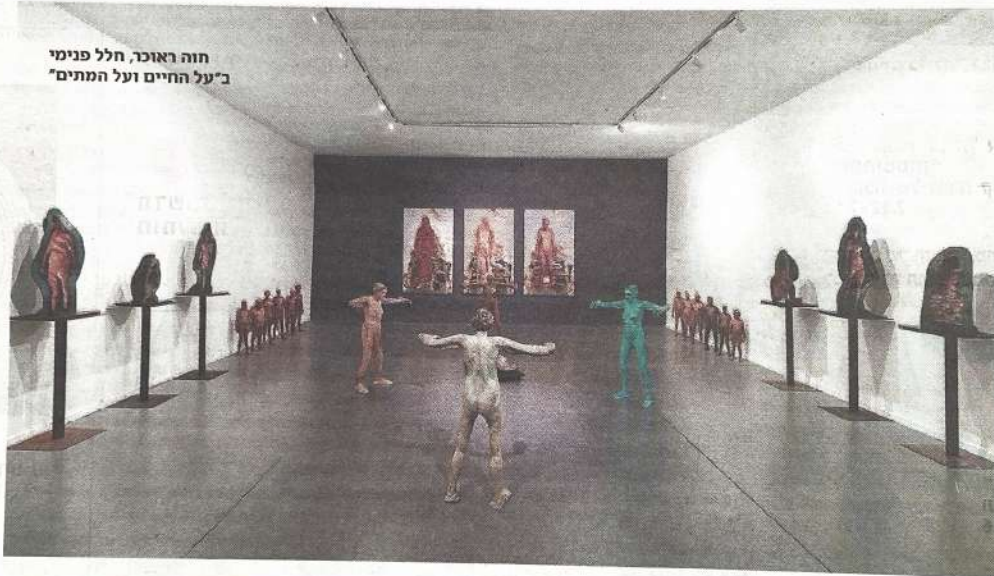

האמבטיה, 2020, ציורים: דניאל חנון

הו שנים שראוכר מוזהה עם אמנות פמיניסטית. התערוכה היא לרגל וכייתה בפרס בקי דקל של העמותה לחקר נשים ומגדר ב"ש ראל. זו תערוכה פמיניסטית בהחלט, אבל בעיקר הומניסטית. העיסוק שלה בגוף האנושי על כל היופי, הגרוטסקה, ההדוקנות ואפילו הטרגדיה שטמונה בו, חזר קים מכל אנג'דה ספציפית לנשים ולגופן. וכך אל מול פסלי אפרים המודקן, בחדר השני מוצגים פסלי "האמונות" אך לא כשמן, הן אינן לחמות מאימות אלא נשים מברורות (המילה המכובסת לוקנות), רופפות ואף מדומות. לא תמצאו כאן את נוסט ושאר יפהפיות תולדות האמנות, אלא נשים בשר ודם. נשים וגברים שניצבים עירומים, מוקטנים, בטורים ארוכים, כל אחד ואחת כפי שהוא או היא.

מה שמרחף מעל התערוכה, מחלחל ונוכח כמעט בכל העבודות, זה לא בדיק מלאך המוות, אבל בהחלט ההכרה שהוא מעבר לפינה. ההכרה השלווה בגיל המבוגר, בגוף המתבלה

חזה ראוכר, חלל פנימי ב"על החיים ועל המתים"

בלעד מלצר
אמנות הישראלית יש רומן מקוטע, מגומגם וסבוך עם עירום. בכל זאת, ארץ קטנה שכולם מכירים את כולם, כולל את השכן ממול שמדגמן, את הבת דור זה שמגיעה לביקור והנה היא ציור על הקיר אבל כן, למרות זאת, גוף גבר או אישה עירומים נוכחים בציורים, הדפסים, כבר נקו הויניק. אלא שהן לרוב "מור" חקות" לסיפורי התנ"ך במחזור שיר השירים של זאב רבן, לגירוש מגן עדן אצל הצייר אבל פן, ומאוחר יותר אצל נתן גוטמן לכ" חי הכושת ולנשים כונות של יפו. נן, ערבות, אקוטיות, חסרות ברשה.

הכמעט טאבו על ציור עירום נשחק מאז שנות ה-80, בעיקר בזכות הציורים הנועזים, הפוליטיים ופוצצי הדרך של פמלה לוי – הן של צעירות בחוף הים והן של גופות חיילים מתים, ולהבדיל – עירום משפיל של נחקרים פלסטינים. ששה אוקון, רוני סטרולב, אלי שמיר היו חלק מתהליך "הנ" ומולי של עירום ישרי, לא אלגורי ולא מיתולוגי, בציור המקומי.

וגם חזה ראוכר: "על החיים ועל המתים", תערוכת היחיד של האמנית בת ה-80 כוללת עבודות מהמש השנים האחרונות, וכמעט כולה עירום. או בעוד בציור, כאמור, הופיעו מדי פעם גופים עירומים של גברים ונשים – וכך גם אצל ראוכר זה 40 שנה – הרי שאין כמעט עירום בפיסול הישראלי.

כשכבר יש, אז זה אינו עירום של אדם ספציפי מוזהה. למשל כשל אפרים, בן זוגה של ראוכר, שמופיע ציורים, בפסלים, בסרטי פנים ובווידיאו. לפחות על חצי מהתערוכה אפשר לומר שהיא זר גית. לעיתים אפרים מוצג מצויר מופסל כעירום מלא. כאשר מבושיו מוסתרים, הסיבה היא שהציור נעשה בעקבות יצירה קאנונית וכך היה במקרה אלא שהיתלות של ראוכר באילנות גבוהים מאד, מהגבהים והאיקרניים בתולדות האמנות, היא כולה מלאכת שינון מכוננת. היא לא

בלי להסתיר דבר

חזה ראוכר מציגה בציוריה ובפסליה גוף מזדקן ואנושי בעירום מלא. זו תערוכה אמיצה של אמנית שלא תמיד זכתה לכבוד הראוי

הברכה, 2020

זה לא בדיק מלאך המוות, אבל בהחלט ההכרה שהוא מעבר לפינה. ההכרה השלווה בגוף המתבלה, כמו אצל אפרים המחייר אלינו כשהוא אוחז בדמבר תו של סנקה, ממבחי התור של האסכולה הסטואית. ראוכר משעתקת את הפילוסוף הרומי מתוך ציור של רובנס. היא מניחה אותו כמו תינוק עם חיתול (זה כמוני רק כיסוי מבושם) בורעותו של אפרים שמכיר את האמירה המפרסמת של סנקה: "מי שמפחד מן המוות לא למד מעולם את תפקיד האדם". דווקא סנקה נראה מבוהל מהתאבדות שנכפתה עליו על ידי יוליוס קיסר, בעוד אפרים מקבל את הדין. אותו רפיון שלי נוכח גם כמעגל פסלי הדייקן העירום של אפרים. זוהי מעין אנטי-תיזה כפולה. מצד אחד, לער צמה הגאה של "גמרוד", של איב ספור פסלי לחזמים חסונים, למשל

לוענת לגיבור המהפכה הצרפתית ואן פול מארה בציור המפורסם של זאק לואי דוד מ-1793, אלא מכייתת אותו. היא מזכירה לנו שקודם כל מדובר באדם, לא במי תוס, גיבור, או גבול. במקום באמנות שבו נרצח הגיבור נבל כפי שהנציח אותו דוד, אפרים ישוב בגי ציח אותו דוד, אפרים ישוב בגי גית, זקן מחויך שמשלים עם קרבתו לסוף חייו, כשמארה הצ" עיר לנצח מרחף מעליו כמלאך. מה שמרחף מעל התערוכה, מחלחל ונוכח כמעט בכל העבודות

את המסע המורכב הזה מטיימת ראוכר עם סדרת סרטים גים. בארונות הקבורה המוקטנים הללו מטבעת הבנית הגוף בדרגות שונות של התכלות. כמו הציורים על ארונות הקבורה המצויים המפורסמים שנמצאו בפיוס, גם אצל ראוכר השילוב שבין היופי שבאמנות לבין הידיעה שמה שמר צנ כפינו הוא האין, הסוף, יוצר תחושה מבלבלת, מעוררת יראה. זו תערוכה אמיצה של אמנית שלא תמיד זכתה לכבוד שמגיע לה.

חזה ראוכר – "על החיים ועל המתים". אוצרת: זוי ברמן. בית האמנים בתל אביב. אלחוזי 9. שני ימי חמישי: 9:00-18:00, שישי: 10:00-13:00, שבת: 11:00-14:00. טל. 11. 65. 16